

Memo

Z.20025/INT.06981

Aan : Gemeenteraad Haren
Van : College van burgemeester en wethouders Haren
Betreft : reactie op initiatiefvoorstel GroenLinks: 'Kansen voor Groen'
Datum : 8 mei 2018

Aanleiding:

Groen Links (GL) heeft een initiatiefvoorstel 'Kansen voor Groen' ingediend. Met het initiatiefvoorstel vraagt GL aan de raad om het college de opdracht te geven om:

1 bij elke ruimtelijke ingreep van enige omvang een BER te gebruiken, met de inhoud die is vastgesteld in het bomenbeleidsplan.

2 de noodzaak te onderzoeken om de spelregels uit deze notitie vast te stellen in de vorm van een verordening en de raad hierover te rapporteren.

3 zich uit te spreken dat de raad in het vervolg raadsvoorstellen betreffende ruimtelijke ingrepen of met ruimtelijke consequenties van enige omvang niet zal behandelen als er geen BER bij de stukken zit.

Beknorte uitleg van de BER en de BEA:

In het voorstel wordt gesproken over een BER (BoomEffectRapportage). Wij spreken daarnaast ook vaak over een BEA (boom Effect Analyse).

- Een BER wordt voor de planontwikkeling opgesteld om duidelijk in beeld te brengen wat voor groen er aanwezig is en er wordt een waarde aan het groen toegekend. Hierbij kunnen tevens kansen voor het groen worden benoemd. Dit is een inventarisatie die meegenomen wordt in de planvorming.
- De BEA is een rapport, waarin specifiek benoemd wordt wat de gevolgen zijn voor een boom of bomen bij bepaalde ingrepen. Deze wordt opgesteld op het moment dat duidelijk in beeld is wat voor werkzaamheden er gaan plaatsvinden. In deze analyse wordt beschreven wat zowel boven als ondergronds plaatsvindt en wat de gevolgen zijn voor de bomen. Hierbij worden randvoorwaarden gesteld aan de werkzaamheden. Daarnaast kunnen er ook alternatieven beschreven worden.

Reactie over het initiatiefvoorstel en de bijlage.

Het voorstel van GL past grotendeels binnen het beleid van de gemeente Haren. In het Bomenbeleidsplan van de gemeente Haren, vastgesteld in 2010, staat de BER ook beschreven als instrument dat gebruikt moet worden voor bomen op de waardevolle bomenlijst en voor bomen in de boven-lokale boomstructuren. GL wil met dit voorstel een BER voor meer projecten verplichten (elke ruimtelijke ingreep van enige omvang) De BER wordt al gebruikt binnen de gemeente Haren, maar nog niet in alle situaties. Dit heeft verschillende oorzaken, die bij een eventuele evaluatie onderzocht en beoordeeld kunnen worden.

Het voorstel impliceert dat GL vindt, dat het groen boven ruimtelijke ontwikkelingen moet staan. Het is reëler het groen gelijkwaardig te stellen aan andere disciplines (zoals bv water, verkeer, civiele techniek, veiligheid, in- en externe ontwikkelingen). Het groen is een onderdeel om tot een weloverwogen keuze te komen. Dat kan betekenen dat soms het groen moet wijken, maar vaak ook goed meegenomen kan worden in de ontwikkeling. De BER is slechts een inventarisatie van het groen en geeft nog geen bescherming aan het groen.

Voordat er besloten wordt verdere stappen te nemen aangaande het verscherpen van het gebruik van de BER, adviseren wij om een goede evaluatie te maken van het gebruik van de BER en de BEA van de afgelopen jaren. Voor een evaluatie van de BER kunnen de voorbeelden die GL aanhaalt goed gebruikt worden.

Op pagina 6 van het voorstel stelt GL een zestal punten voor aangaande de BER.

1. Gebruik bij elke ruimtelijke ingreep van enige omvang de BER: dus vooraf inventariseren wat de groene kaders zijn voor de ingreep.
2. De BER wordt gepubliceerd bij het begin van de periode van burgerparticipatie/inspraak.
3. De BER wordt ter kennisname gebracht van de raad, in samenhang met de overige stukken bij het raadsvoorstel.
4. Zonder BER zal de Raad geen ruimtelijke ingrepen (van enige omvang) meer goedkeuren.
5. De BER wordt uitgevoerd door gecertificeerde externe deskundigen, niet door eigen medewerkers.
6. Het college onderzoekt de noodzaak om deze spelregels vast te stellen in de vorm van een verordening.

Een integrale reactie op bovenstaande punten:

- Het is voor projecten van belang om een inventarisatie van het groen en met name van de bomen (BER) te maken. Dit is tevens beschreven in het bomenbeleidsplan uit 2010. Dit wordt mogelijk niet altijd zorgvuldig genoeg gedaan, zie de voorbeelden benoemd door GL. Daar tegenover staan zeker ook voorbeelden waarbij er wel degelijk een goede BER is gemaakt en tijdens het proces rekening gehouden wordt met het groen. Een BER geeft een duidelijk beeld wat de waarden van het groen zijn, dit beschermt het groen niet persé. Wij stellen voor om de BER, zoals beschreven in het bomenbeleidsplan, te gebruiken.
- Bij de initiatieffase kunnen meestal de consequenties (nog) niet in beeld gebracht worden. In deze fase is er nog geen detailplan en is niet duidelijk waar werkzaamheden gaan plaatsvinden (bv. Een initiatief om x-aantal woningen te bouwen, een voorstel om het fietsverkeer in Haren te verbeteren, scholen te verbeteren/verhuizen, etc.) en wat de bedreigingen zullen zijn voor het groen. Indien de begrenzingen duidelijk zijn, kan er een BER worden opgesteld. Indien de begrenzingen niet duidelijk zijn, dient de BER later, maar wel vóór de ontwerpfase opgesteld te worden. Dit betekent dat tijdens de besluitvorming niet altijd een BER aanwezig kan zijn.
- Een inventarisatie zal een extra uitgave zijn en zal mogelijk extra voorbereidingstijd kosten. Dit wordt bij de meeste projecten al min of meer gedaan en past meestal binnen de voorbereidingskosten. Echter is hier niet altijd rekening mee gehouden. De extra kosten kunnen, bij projecten van derden, verhaald worden op de initiatiefnemers van een project (anterieure overeenkomst. Voor grote omvangrijke of 'gevoelige' gebieden/projecten lijkt het ons verstandig om een externe deskundige een BER te laten opstellen. Voor kleinere overzichtelijke projecten kunnen onze eigen deskundigen prima zelf een BER opstellen.
- 'Elke ruimtelijke ingreep van enige omvang' is een omschrijving die nog alle ruimte biedt voor discussie. De criteria aangegeven door GL (een raadsvoorstel, een bestemmingsplanwijziging, een omgevingsvergunning, aanleg/herstructurering van de infrastructuur) geven wel enige richting. Wij stellen voor om de criteria voor het opstellen van een BER duidelijk te omschrijven.
- Indien er een BER is, is dit een onderdeel van de integrale belangenafweging. De BER kan altijd ingezien en besproken worden.
- Bij externe deskundigen zullen er kosten gemaakt moeten worden. Deze kosten dienen betaald te worden uit het project. Dit kan de haalbaarheid van een project kunnen beïnvloeden.

Aanpak gemeente Groningen:

In Groningen zijn er diverse beleidsstukken over bomen. Er wordt getracht om het bomenbestand op peil te houden door zeer zorgvuldig om te gaan met bestaande bomen. Groningen gebruikt BEA's die vaak zijn opgesteld door externen en hebben duidelijke regels aangaande werkzaamheden in de nabijheid van bomen. In het geval dat er een boom/bomen verdwijnt/verdwijnen is er een compensatieregeling om groen weer terug te brengen. Over het algemeen heeft de gemeente Groningen beleidsmatig het behoud van bomen goed op orde. Het initiatiefvoorstel van GL sluit waarschijnlijk goed aan bij het beleid in Groningen.

Conclusie:

Inhoudelijk advies:

Wij stellen u voor om:

1: Aangaande voorstel 1 (bij elke ruimtelijke ingreep van enige omvang een BER te gebruiken):

Wij stellen u voor om dit voorstel over te nemen. Er dient wel duidelijk gemaakt te worden wanneer wel en wanneer niet sprake is van een 'ruimtelijke ingreep van enige omvang'. (Het beleid schrijft nu voor, een BER op te stellen voor bomen op de waardevolle bomenlijst en voor bomen in de boven-lokale boomstructuren).

Een BER wordt opgesteld zoals beschreven in het vastgestelde bomenbeleidsplan van de gemeente Haren. In detail kan dit verschillen met de verwachting van GroenLinks, zie bijvoorbeeld punt 5 van hun voorstellen aangaande het opstellen van de BER door externe deskundige.

2: Aangaande voorstel 2 (hierover een verordening op te stellen):

Wij stellen u voor om dit voorstel (voorlopig) niet over te nemen, i.v.m. de mogelijke herindeling met de gemeenten Groningen, Ten Boer of het zelfstandig blijven van de gemeente Haren. (Tevens moet in het kader van de ARHI een verordening voorgelegd worden aan de provincie, de gemeente Groningen en de gemeente Ten Boer.)

3: Aangaande voorstel 3 (raadsvoorstellen zonder BER niet te behandelen):

Het is in principe geen probleem om bij een ruimtelijke ingreep van enige omvang een BER te gebruiken en bij te voegen bij een raadsvoorstel. Mits het voorstel een abstractieniveau heeft die dit rechtvaardigt.

Algemeen advies:

Omdat de gemeente Haren mogelijk gaat herindelen met de gemeenten Groningen en Ten Boer raden wij u aan het initiatief niet over te nemen. Bij zelfstandigheid is het belangrijk om een goede evaluatie op te stellen en daaruit verdere conclusies te trekken en mogelijk het beleid te verbeteren of de uitvoering van het beleid te verbeteren, mogelijk in lijn met het initiatief van GL.

Bij een samengaan met Groningen/Ten Boer is het van belang om te toetsen of het beleid zoals dat in de nieuwe gemeente zal worden toegepast aansluit bij de input van dit initiatiefvoorstel van GL en het beleid van de oude gemeente Haren. Het is van belang dat er kaders meegegeven worden aan de nieuwe gemeente. Hierbij moet duidelijk aangegeven worden dat het groen één van de belangrijkste waarde is van de openbare ruimte in de gemeente Haren.